

Këshillimi gjenetik për kancerin: Çfarë duhet të dini

Këshillimi gjenetik për kancerin është për personat të cilët mund të kenë mundësi më të larta për kancer për shkak të historikut personal ose familjar me kancerin. Këshilluesit gjenetikë janë ofruar të kujdesit shëndetësor të cilët mund të ndihmojnë me vlerësimin nëse keni rrezik më të lartë për kancer duke parë historikun tuaj mjekësor personal dhe familjar. E keni ju në dorë nëse dëshironi këshillim gjenetik. Informacioni i mëposhtëm mund t'ju ndihmojë të vendosni nëse kjo është gjëja e duhur për ju.

Cilat janë arsyet se përse duhet të shkoj te një këshillues gjenetik për kancerin?

Mund të shkoni te një këshillues gjenetik për kancerin nëse keni një historik personal dhe/ose familjar me kancerin që tregon një rrezik të trashëguar. Shenjat që tregojnë se mund të ketë një rrezik të trashëguar për kancer në një familje përfshijnë:

- Kanceret e diagnostikuara në një moshë më të re se zakonisht (të diagnostikuara nën moshën 50 vjeçare)
- Llojet e rralla të kancereve si p.sh. kancerit i gjirit të meshkujt
- Diagnostikimi me më shumë se një lloj kanceri
- Disa anëtarë të familjes të diagnostikuar me të njëjtin lloj kanceri ose të ngjashëm
- Historik personal ose familjar të një sindrome të trashëguar të kancerit si sindroma e Lynch ose të sindromës së trashëguar të kancerit të gjirit dhe të vezoreve

Kjo listë nuk i përfshin të gjitha arsyet se pse një person duhet të shkojë te një këshillues gjenetik për kancerin. Në rast se nuk jeni të sigurt nëse duhet të shkoni te një këshillues gjenetik, pyesni mjekun tuaj nëse ai mendon se kjo është gjëja e duhur për ju.

Çfarë ndodh gjatë një takimi për këshillimin gjenetik?

Do të takoheni me një këshillues gjenetik dhe në disa raste, me një ofruar tjetër të kujdesit shëndetësor, si p.sh. një mjek. Në këtë takim, do të diskutoni historikun tuaj mjekësor personal dhe familjar. Këshilluesi gjenetik do t'ju shpjegojë testimin gjenetik dhe do të shqyrtojë përfitimet dhe rreziqet për t'ju ndihmuar të vendosni nëse testimi gjenetik është gjëja e duhur për ju. Këshilluesi gjenetik do të vlerësojë nëse keni rrezik të lartë për kancer dhe do të bisedojë me ju rreth opsioneve për parandalimin e tij.

Çfarë lloj kampioni përdoret për testimin gjenetik?

Nëse vendosni të kryeni testimin gjenetik, kjo zakonisht bëhet përmes përdorimit të gjakut, pështymës ose mbledhjes së ADN-së me tampon bukal. Në raste të rralla, ofruari juaj mund t'ju kërkojë një lloj tjetër kampioni.

Çfarë informacioni mund të marr nga testimi gjenetik?

Qëllimi i testimit gjenetik të kancerit është për të parë nëse dikush ka një ndryshim të trashëguar gjenetik që mund ta vendosë atë në një rrezik më të lartë për disa lloje kancere. Nëse dikush ka një rrezik të trashëguar për kancer, shpesh ka mënyra që një ofruar i kujdesit shëndetësor mund të ndihmojë për të reduktuar mundësinë për kancer ose për ta zbuluar atë herët. Kur një person ka një rrezik të trashëguar për kancer, kjo nënkupton që edhe familja e tij mund të jetë në rrezik. Rekomandohet që ta ndani këtë informacion me anëtarët e familjes, por kjo është zgjedhja juaj. Një këshillues gjenetik mund t'ju ndihmojë të flisni rreth kësaj me të afërmit tuaj nëse dëshironi.

Si mund të ndikojnë rezultatet në kujdesin tim mjekësor?

Nëse keni rrezik të trashëguar për kancer, ofruesi juaj do të sugjerojë nisjen e ekzaminimit për kancer në moshë të hershme duke kryer ekzaminime më të shpeshta ose më të gjera, ose mund të ofrojë mundësinë e kirurgjisë për të reduktuar rrezikun e kancerit. Nëse nuk keni rrezik të trashëguar për kancer, pjesën më të madhe të kohës do të kryeni ekzaminimin e zakonshëm për kancer. Për ata persona që kanë pasur kancer, testimi gjenetik mund t'i ndihmojë në udhëzimin për trajtimin. Ju gjithashtu mund të mësoni rreth rrezikut për lloje të tjera kanceresh dhe mënyrat për të reduktuar këto rreziqe.

A mund t'i përdorin shoqëritë e sigurimit ose punëdhënësit rezultatet e mia të testimit gjenetik për të më mohuar mbulimin?

Ekziston një ligj federal i quajtur Ligji për mbrojtjen ndaj diskriminimit në bazë të informacionit gjenetik (Genetic Information Nondiscrimination Act, GINA) që mbron personat nga diskriminimi në bazë të informacionit të tyre gjenetik si për sigurimin shëndetësor ashtu dhe për punësimin. Ky ligj nuk zbatohet për disa punëdhënës, si p.sh. shërbimi ushtarak i SHBA-së dhe kompanitë me më pak se 15 punonjës. GINA nuk ofron mbrojtje ndaj diskriminimit nga qendrat e kujdesit afatgjatë, shoqëritë e sigurimit të aftësisë së kufizuar ose jetës. Kjo nënkupton që këto shoqëri sigurimi kanë të drejtë t'ju pyesin rreth sëmundjeve gjenetike dhe mund ta përdorin këtë informacion për të marrë vendime rreth mbulimit dhe primeve.

A mbulohet këshillimi gjenetik nga sigurimi im?

Kjo varet. Shumë shoqëri sigurimesh e mbulojnë këshillimin gjenetik por flisni drejtpërdrejt me shoqërinë tuaj të sigurimit për ta konfirmuar. Mund të keni një bashkëpagesë.

A mbulohen ekzaminimet ose ndërhyrjet kirurgjike që më rekomandohem nga sigurimi im?

Duhet të pyesni shoqërinë tuaj të sigurimit. Disa sisteme shëndetësore apo zyra mjeku mund të pyesin në vendin tuaj.

A duhet të më referojë mjeku im për këtë takim?

Kjo varet. Klinika e gjenetikës ose sigurimi juaj mund t'ju kërkojë të merrni referencë nga mjeku. Mund të shkoni te një këshillues gjenetik pa referencë. Flisni me mjekun tuaj nëse mendoni se mund të merrni përfitime nga këshillimi gjenetik.

A mbulohet testimi gjenetik nga sigurimi im?

Shpesh sigurimi e mbulon testimin gjenetik kur një historik mjekësor i një personi tregon që mund të ketë një rrezik të trashëguar për kancer. Këshilluesi juaj gjenetik do të shqyrtojë historikun tuaj për të kuptuar se cili testim gjenetik mund të jetë i duhuri për ju dhe nëse ai mund të mbulohet.

Gjëra të zakonshme që besohen në lidhje me këshillimin dhe testimin gjenetik

Këshillimi gjenetik është vetëm për personat që kanë pasur kancer: **E GABUAR**

Këshilluesit gjenetikë presin si personat që kanë pasur kancer edhe ata që nuk kanë pasur. Një këshillues gjenetik mund t'ju ndihmojë të zbuloni nëse keni mundësi më të larta për kancer për shkak të historikut familjar me kancerin.

Ju nuk keni pse të kryeni testim gjenetik nëse takoheni me një këshillues gjenetik: **E VËRTETË**
Është vendimi juaj për të kryer ose jo testim gjenetik.

Ka opsione pagese të disponueshme për testimin gjenetik: **E VËRTETË**

Disa kompani sigurimesh mbulojnë testimin gjenetik. Disa laboratorë ofrojnë opsione vetëpagese dhe/ose programe për ndihmë financiare nëse nuk jeni të siguruar, keni siguracione të ulëta ose nuk mund ta përballoni financiarisht testimin gjenetik.

Këshillimi gjenetik disponohet vetëm nëse jetoni në një qytet të madh: **E GABUAR**

Ka këshillues gjenetikë në shumë qendra shëndetësore në Miçigan. Disa klinika mund të ofrojnë vizita me anë të videotelefonatave ose telefonit në mënyrë që të mos të jeni të detyruar të udhëtoni për të marrë kujdes.

Çdo person që ka një rrezik më të lartë për kancer, pavarësisht gjinisë, mund të përfitojë nga këshillimi dhe/ose testimi gjenetik: **E VËRTETË**

Ka disa lloje të ndryshme të kancereve të trashëgueshëm të cilët mund të prekin personat e çdo gjinie, race dhe etnie.

Rreziku për kancerin e gjirit mund të kalohet vetëm përmes nënës: E GABUAR

Rreziku për kancerin e gjirit mund të kalohet nga të dy prindërit. Kjo vlen për llojet e tjera të kancereve që shpesh prekin një gjini, si kanceri i prostatës dhe kanceri i vezoreve.

Nëse keni rrezik të trashëguar për kancer, do të sëmurëni me kancer: E GABUAR

Jo të gjithë personat me rrezik të trashëguar për kancer do të sëmurëni me kancer.

Ka opsione ekzaminimi dhe trajtimi nëse keni rrezik të lartë për kancer: E VËRTETË

Mjeku juaj mund të sugjerojë opsione për të reduktuar rrezikun e kancerit ose për të zbuluar kancerin në një fazë të hershme, çka e bën më të thjeshtë trajtimin e tij.

Ka ligje që ju mbrojnë nga mohimi i mbulimit tuaj të sigurimit shëndetësor nëse keni rrezik të trashëguar për kancer: E VËRTETË

Ekziston një ligj federal që mbron individët nga diskriminimi në lidhje me sigurimin shëndetësor dhe punësimin në bazë të informacionit të tyre gjenetik. Gjithashtu, pjesa më e madhe e shteteve të SHBA-së ka ligje që ofrojnë mbrojtje.

Keni më shumë pyetje ose shqetësime? Nëse po, vizitoni: migr.org/providers/michigan-cancer-genetics-alliance

Ose telefononi linjën telefonike të ndihmës të Departamentit të Shëndetit dhe Shërbimeve Njerëzore të Shtetit të Miçiganit (Michigan Department of Health and Human Services, MDHHS) për kancerin e

trashëgueshëm:

866-852-1247